

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS
COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y. ET L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DU COMITE INTERACADEMIQUE
DE BALKANOLOGIE DU CONSEIL DES ACADEMIES
DES SCIENCES ET DES ARTS DE LA R.S.F.Y. ET DE L'INSTITUT
DES ETUDES BALKANIQUES

X

BELGRADE 1979.

љу шездесетих и седамдесетих година XIX века биле су предмет исцрпног излагања Миомира Дашића, док су у осталим рефератима у овом делу обрађена различита питања посредно везана за милешевски крај, као што су неке карактеристике народне музичке традиције у пријепољској општини (Радмила Петровић), допринос милешевског краја у народно-ослободилачком рату (Мирко Ђуковић, Бошко Шкрбовић) итд.

Општи утисак и са овог симпозијума посвећеног најшире схваћеним питањима села и исто-

рије, културе и уметности милешевског краја је да овај скуп све више прераста своје првобитне оквире, јер се и интерес за област друштвеног живота која је његов предмет, научна методологија и истраживачка техника у испитивању села и сродних дисциплина све више шире како тематски, тако и методолошки и географски. На тај начин, збирке реферата и саопштења које се сваке године издају у Пријепољу постају све више савремени извор материјала за истраживача села уопште.

Бурица Крстић

ИЗВЈЕШТАЈ

О РАДУ ЦЕНТРА ЗА БАЛКАНОЛОШКА ИСПИТИВАЊА АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЈЕТНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 1977. ГОДИНИ

Центар за балканолошка испитивања је у 1977. години организовао свој рад у оквиру постављеног плана за ту годину и дугорочног програма до 1980. године. У том смислу извршени су слиједећи основни задаци:

1. Текстови за прве три свеске „Прансторије југославенских земаља“ су коначно готови и већ се ради на лекторисању текстова и довршавању пратећег илустративног материјала (поред направљених 1800 цртежа потребно је изградити још око 300). Претпоставља се да ће прве двије свеске бити готове за штампу крајем марта 1978. године, а трећа свеска ће вјероватно бити готова до мјесеца јула 1978. године. Одржана су прва два састанка са ауторима четврте свеске (бронзано доба), на којима је дефинитивно утврђена методологија рада и читав систем излагања материје.

2. У вези са обрадом илирске проблематике, која представља основни правац рада Центра, извршени су слиједећи послови:

а) Обрађено је прво подручје гласиначких утврђених насеља (сјеверозападни дио). Извршено је рекогносцирање, скицирање и фотографско снимање 15 градина. Сондажна ископавања обављена су на три локалитета: Поховац, Буковик и Берковићи.

б) Започет је рад на обради градинских насеља на Гламочком пољу (прва и друга фаза). Рекогносциран је сјеверозападни дио поља, а довршена је обрада првих 8 градина, без сондажних истраживања. Показало се да је ово подручје изванредно богато оваквим локалитетима, па ће посао бити настављен у 1978. години.

в) Завршено је истраживање градина у Лици (Крбавско, Гацко и Личко поље). Поред скицирања и фотографирања начињени су геодетски снимци од 8 градина, а извршена су сондажна истраживања на 5 локалитета.

г) У вези сарадње са другим републикама обављено је систематско рекогносцирање Врањске котлине (са двије сондаже), а започет је рад на овим проблемима у Македонији и Црној Гори.

3. Картотека затворених гробних налаза надопуњена је са око 180 гробних цјелина из западне Србије, са око 1000 цртежа, чиме је углавном завршена обрада територије Србије.

4. Од осталих задатака извршено је следеће:

— Прикупљена је антрополошка грађа из праисторијског доба са подручја Македоније, Косова и јужне Србије, а дјелимично и из Војводине и Словеније. Међу осталим прикупљен је и материјал са

познатих локалитета из оквира протонеолитске и неолитске Бердапске серије. У цјелини обрађено је 20 археолошких локалитета који су дали антрополошки материјал.

— У архив Центра предати су сви картони са подацима истраживања „Традиционалних елемената у сеоској породици источне и дијела јужне Србије“. Начињена је методолошка основа за издвајање палеобалканских елемената и у том смислу.

— У обради римских и илирских комуникација у БиХ извршено је детаљно истраживање путних праваца од Босанске Градишке до Жупање, при чему је нарочита пажња била посвећена убицирању веома значајне станице Ad Basante код Жупање. Ова истраживања ће допринијети да се јасније одреди овај римски правац који је до сада био готово сасвим неистражен.

— У 1977. години су настављени послови на даљем прикупљању грађе за „Топонимију Пригорја“. На основу до сада прикупљене грађе прибиће се ускоро раздвајању предславенског и славенског језичког слоја.

— У погледу прикупљања података за серију *Mythicism mythologism* рекогносциран је терен од Карловца до Велике Кладуше, Љубије и Приједора. Том приликом сакупљени су географски подаци за одређене интерпретације из античке митолошке оставштине.

— Настављен је рад на комплетирању „Тематске етнолошке библиографије Југославије“ и у том оквиру је прикупљена сва библиографска грађа која се тиче Словеније и Македоније.

— Организовано је Савјетовање о стању истраживања античког доба у Југославији. На овом Савјетовању су поднесена 4 реферата, а учествовала су 22 стручњака из свих република и покрајина осим СР Словеније. У рефератима је изнесено стање досадашњих истраживања и указано на битне проблеме и недостатке у цјеловитијем сагледавању политичких, економских и културних прилика у нашој земљи у античко доба. Два реферата су се односи-

ла на источни а два на западни дио Југославије. На основу тог Савјетовања донесени су корисни закључци за рад у Центру и у одговарајућим институцијама у другим републикама. Посебно је наглашено да међу специјалним проблемима који данас стоје пред истраживачима античког доба у први план долазе: питање романизације аутохтоног становништва, питање тзв. протоантике (грчке колонизације), проблеми економског живота у нашој земљи током античког доба, посебно сточарство и неке друге гране привреде, облици градског живота и административног уређења, те питање компаративне лингвистике у балканским земљама, која је код нас недовољно развијена. Ови закључци су достављени свим одговарајућим институцијама и већ су предузете прве мјере у њиховој реализацији.

— У времену од 22. до 23. IX 1977. године одржан је научни скуп (округли сто) са темом „Механизам процеса неолитизације у одређеним дијеловима Европе“. На овом скупу учествовала су 32 учесника из Југославије, Пољске и Француске, а поднесено је 13 реферата (на француском, енглеском и њемачком језику). Округли сто са овом темом организован је у оквиру сарадње између Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине и Пољске академије наука — Одјел у Кракову. Основни циљ скупа је био да се обухвате сви аспекти прелаза из ловачко-сакупљачког у сједлачки стадиј живота у неким дијеловима медитеранске зоне и у једној удаљеној регији коју представља Мала Пољска. При томе су узете у обзир све досадашње тезе које су се махом ослањале на одређене миграционе теорије. На скупу је, међутим, дошла до јачег изражаја и теза о аутохтоном преласку из једног у други стадиј. У том погледу прилично су се разликовале тезе југославенских и француских стручњака, с једне и пољских стручњака, с друге стране. У току дискусије дошло је до приближавања у извјесним ставовима из чега су резултирали веома корисни закључци. Због читавог низа још

недовољно разјашњених питања одлучено је да се други дио овог скупа организује у Кракову 1979. године, а утврђена је и тематика основних реферата који треба да буду база за даљњу дискусију.

На основу резултата овог научног скупа утврђени су и неки облици конкретне сарадње између пољских и југословенских стручњака, као што је нпр. обрада литичког материјала из Бердапских налазишта и заједничко испитивање појединих микрорегиона у Пољској и Југославији.

— Представници Центра су врло активно учествовали у раду Националног комитета за балканологију, Међународне асоцијације за студију југоисточне Европе, Међуакадемијског југославенско-талијанског комитета за изучавање Јадрана и других одговарајућих асоцијација.

— Центар је дао свој прилог и прослави *Römisch-germanische Kommission* у Франкфурту, која представља једну од најпознатијих научних институција у Европи

за изучавање праисторијског и античког доба. Приликом ове прославе директор Центра поднио је и главни реферат за балканско-медитеранску област, под насловом „Културне везе сјеверозападног Балкана са околним подручјима и земљама у оквиру млавег каменог доба”.

5 Одржан је редовни годишњи скуп чланова Центра на којем су донесени закључци о раду ове организације у 1977. и 1978. години. При томе је посебна пажња посвећена одржавању научних скупова, међународним везама Центра и покретању одређених иницијатива за систематско изучавање неких проблема из области античких студија.

6. Центар је у 1977. години припремио и предао за штампу Годишњак XVI за 1977. годину, у којем су објављени и реферати са научног скупа о процесу неолитизације. У исто вријеме припреман је материјал за следећи број Годишњака.